

Correspondent: Geert Verscuren
Adviseur

Tel.: 02 739 73 55

E-mail: geert.verscuren@riziv.fgov.be

Onze referte: 1830/GV/

Uw referte: 2018 05 conventions (de réadaptation)

Brussel,

02-10-2018
H014928

Informeren van patiënten over hun rechten en plichten in het kader van (revalidatie)-overeenkomsten : voorstel van de Raadgevende afdeling van het Observatorium voor de Chronische ziekten

Mevrouw de Voorzitter,

Het College van artsen-directeurs heeft in zijn zitting van 12 september 2018 met veel belangstelling kennis genomen van uw brief over het informeren van patiënten over hun rechten en plichten. In uw brief stelt u voor om in de overeenkomsten met revalidatie-inrichtingen (en met inrichtingen die gecoördineerde multidisciplinaire zorg aanbieden) bijkomende verplichtingen ter zake in te schrijven en geeft u als voorbeeld de diabetesovereenkomst. Meer bepaald stelt u voor dat conventiecentra een document zouden opstellen dat patiënten duidelijk informeert over de mogelijkheden die een bepaalde conventie biedt en over de verplichtingen die de conventie oplegt.

Het College dankt de Raadgevende afdeling van het Observatorium voor de Chronische ziekten in ieder geval voor het kritisch onderzoeken van de bestaande Riziv-overeenkomsten.

Het College deelt ook zeker de mening van uw Raad dat het heel belangrijk is dat centra die gefinancierd worden op basis van een Riziv-overeenkomst, proactief goede informatie verstrekken aan hun patiënten over hun rechten en plichten in het kader van de overeenkomsten en dit in een begrijpelijke taal.

Het College stelt echter vast dat deze verplichting voor alle zorgverstrekkers (dus ook voor wie zorg aanbiedt in het kader van een Riziv-overeenkomst) al duidelijk is opgenomen in de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt. Artikel 8 van die wet bepaalt onder meer :

§ 1. De patiënt heeft het recht om geïnformeerd, voorafgaandelijk en vrij toe te stemmen in iedere tussenkomst van de beroepsbeoefenaar. [...]

§ 2. De inlichtingen die aan de patiënt verstrekt worden, met het oog op het verlenen van diens toestemming bedoeld in § 1, hebben betrekking op het doel, de aard, de graad van urgentie, de duur, de frequentie, de voor de patiënt relevante tegenaanwijzingen, nevenwerkingen en risico's verbonden aan de tussenkomst, de nazorg, de mogelijke alternatieven en de financiële gevolgen. Ze betreffen bovendien de mogelijke gevolgen inge-

val van weigering of intrekking van de toestemming, en andere door de patiënt of de beroepsbeoefenaar relevant geachte verduidelijkingen, desgevallend met inbegrip van de wettelijke bepalingen die met betrekking tot een tussenkomst dienen te worden nageleefd. [...]

Zorgverstrekkers, ook conventiecentra, zijn dus reeds wettelijk verplicht om patiënten te informeren over alle aspecten van een behandeling, met inbegrip van de reglementaire aspecten van die behandeling.

Het College stelt vast dat heel wat bestaande overeenkomsten ter zake ook al meer concrete verplichtingen bevatten. Dat blijkt ook uit uw brief, waarin u verwijst naar specifieke bepalingen uit de diabeteszelfregulatieovereenkomst die de conventiecentra al oplegt om hun patiënten een brochure te bezorgen over hun aandoening en de behandeling ervan in het kader van de overeenkomst.

Het College stelt daarnaast ook vast dat er al vele initiatieven genomen worden om patiënten te informeren over hun rechten en plichten. Heel wat ziekenhuizen waarmee Riziv-overeenkomsten zijn afgesloten, hebben uitgebreide websites waarop patiënten veel informatie kunnen terugvinden over hun ziekte en de behandeling ervan, ook in het kader van een Riziv-overeenkomst. Ook de verschillende verzekeringsinstellingen (mutualiteiten) en het Riziv doen inspanningen om de patiënten hierover te informeren via hun websites.

In deze context acht het College het niet opportuun om nog bijkomende algemene verplichtingen in te schrijven in de overeenkomsten en zeker niet om conventiecentra op te leggen om patiënten individueel systematisch schriftelijk te informeren over hun aandoening, de behandeling ervan en de rol van de Riziv-overeenkomst daarin en wat ter zake de rechten en plichten van de patiënt zijn. Een dergelijke bepaling in de overeenkomsten zou door de zorgverstrekkers en ziekenhuizen bijna zeker gecontesteerd worden als een bijkomende administratieve verplichting, of minstens aanleiding geven tot vragen van hun kant om dit bijkomend werk extra te financieren.

Het College meent dat goede informatie-uitwisseling in de eerste zaak een kwestie is die thuis hoort in de vertrouwensrelatie tussen zorgverstrekker en patiënt. Bijkomende schriftelijke verplichtingen ter zake passen niet in die vertrouwensrelatie en zouden vermoedelijk ook als overdreven bureaucratisch worden ervaren. De wet op de patiëntenrechten legt dit dan ook niet op.

Goede communicatie tussen zorgverstrekker en patiënt, met inbegrip van goede informatieverstrekking, moet natuurlijk een permanent aandachtspunt zijn en blijven voor iedere zorgverstrekker. Sensibilisatie van de zorgverstrekkers hiervoor, waarin ook patiëntenverenigingen een rol kunnen vervullen, kan hiertoe bijdragen.

Voor de opvolging van de wet betreffende de rechten van de patiënt, en de evaluatie van de toepassing ervan, voorziet de wet van 22 augustus 2002 een federale commissie "rechten van de patiënt", ingesteld bij de FOD Volksgezondheid. Klachten over de toepassing van de wet, kunnen door die commissie en door de ombudsdienst van die commissie worden behandeld.

Met de meeste hoogachting,

Dr. A. WYFFELS
Voorzitter van het College
van artsen-directeurs